

Arkivsaksnr.:
2023/698

Dokumentdato:
24.01.2023

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
12/23

Møtedato:
02.02.2023

Stenging av Haakon Shetelig plass 10, Kulturhistorisk samlinger – status og videre plan

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Masterplan for areal](#)

Saken gjelder:

I perioden 2020-2021 ble det gjennomført flere branntekniske tiltak i Haakon Shetelig plass 10 (HS10), der mange av de kulturhistoriske utstillingene til Universitetsmuseet holder til. Våren 2022 kom det bekymringsmeldinger fra ansatte ved museet og HS10 ble midlertidig stengt for publikum 13.05.2022. Etter grundige vurderinger av byggets tilstand med hensyn til brann, rømningsforhold og sikkerhet besluttet universitetsledelsen, i samråd med Universitetsmuseet og Eiendomsavdelingen, å holde HS10 stengt for publikum inntil ytterligere tilstandsvurderinger av bygget forelå.

Det er i etterkant gjennomført ytterligere vurderinger og universitetsledelsen anbefaler at HS10 holdes stengt inntil totalrehabilitering er mulig. I mellomperioden må gjenstander og bygg sikres, arbeid med konservering av gjenstander og tømning av bygget må påbegynnes og formidlingen av kulturhistorie må ivaretas andre steder. UiB vil også starte planlegging av totalrehabilitering av bygget.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar å opprettholde stenging av Haakon Shetelig plass 10, Kulturhistoriske samlinger, i påvente av totalrehabilitering.
2. Universitetsstyret ber om at arbeidet med å planlegge totalrehabilitering av bygget intensiveres og at dette innarbeides i revisjon av masterplan for areal.
3. Styret ber om at det utarbeides en plan for formidling av samlingene i perioden der HS10 holdes stengt

Tore Tungodden
ass. universitetsdirektør

24.01.2023/Kjartan Nasset/Wenche Førre

Vedlegg

1 Saksframstilling

2 Vedlegg 2 - 15.01.2020. Rapport fra Asplan Viak
Brannteknisk tilstandsvurdering Haakon Shetelig plass 10 – uoff. offl. § 24,3

- 3 Vedlegg 3 - 13.06.2022. Rapport fra Asplan Viak:
Vurdering av brannsikkerhet - kulturhistorisk museum - uoff. offl. § 24,3
- 4 Vedlegg 5 - 04.10.2022. Rapport fra Multiconsult
Haakon Sheteligs plass 10 Vurdering brannsikkerhet - uoff. offl. § 24,3
- 5 Vedlegg 4 - 30.06.2022. Rapport fra Multiconsult
Vurdering brannsikkerhet Haakon Sheteligs plass 10 - uoff. offl. § 24,3

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
12/23

Møtedato:
02.02.2023

Arkivsaksnr.:
2023/698

Stenging av Haakon Shetelig plass 10, Kulturhistorisk samlinger – status og videre plan

Bakgrunn

UiB er ett av universitetene som har et lovfestet «særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger» (UHL §1-4). Forskningsbaserte utstillinger er en viktig del av Universitetsmuseets samspill med omverden og museets utstillinger og samlinger er sentrale forvaltningsoppgaver for UiB.

Da Kulturhistorisk museum (den gang: «De historisk-antikvariske samlinger») stod ferdig i 1927, hadde Bergens Museum reist sin første bygning på det nyregulerte universitetsområdet Fastings Minde. De kulturhistoriske samlingene til Universitetsmuseet (UM) holder fremdeles til i det borglignende anlegget som har tilhørt Universitetet i Bergen siden dette ble etablert i 1946. Bygget er fredet.

Universitetsmuseet har en av landets største arkeologiske og etnografiske samlinger. I museumsbygningen finnes det utstillinger med arkeologiske gjenstander fra hele vår historie, kirkekunst, folkekunst og etnografiske utstillinger. De arkeologiske samlingene og utstillingene bygger på funn fra hele Norge, men med hovedvekt på Vestlandet der museet har forvaltningsansvaret for arkeologisk materiale fra Vestland og Møre og Romsdal.

Vurdering og gjennomførte tiltak

Den 15.01.2020 forelå en tilstandsvurdering av branntekniske forhold i bygget utarbeidet Asplan Viak. Analysen avdekket en rekke avvik. I perioden 2020-2021 ble det gjennomført flere bygningsmessige tiltak, i tillegg til at Universitetsmuseet etablerte etasjevakter. Tiltak som ble gjennomført var utskifting av brannalarmanlegg og nødløslanlegg, samt fornying og forsterkning av brannslukkeutstyr. Det ble også gjennomført termografering av sikringsskap og evakueringsstoler ble etablert. Videre ble det utarbeidet en verdisikringsplan og gjennomført risikoanalyse på brann og innbrudd. Kjeller ble ryddet for brannfarlig avfall og lett antenkelige gjenstander. Med bakgrunn i gjennomførte tiltak ble HS10 holdt åpent for publikum.

Våren 2022 kom det bekymringsmelding fra ansatte ved museet knyttet til evakuering ved en eventuell brann og HS10 ble midlertidig stengt for publikum 13.05.2022. Etter grundige vurderinger av byggets tilstand med hensyn til brann, rømningsforhold og sikkerhet, besluttet universitetsledelsen i samråd med Universitetsmuseet og Eiendomsavdelingen, å holde HS10 stengt for publikum inntil ytterligere tilstandsvurderinger forelå.

Med bakgrunn i stengningen gjennomførte Asplan Viak en ny vurdering som konkluderte med at det var fornuftig å holde bygget stengt inntil ytterligere branntekniske tiltak ble gjennomført.

I Masterplan for areal ligger HS10 inne som et prioritert tiltak for totalrehabilitering i 2030-2032. Dette er langt fram i tid og i utgangspunktet var det ønskelig å gjenåpne hele eller deler av HS 10 for publikum.

Multiconsult AS ble med bakgrunn i dette engasjert for å vurdere hvilke tiltak som måtte gjennomføres for å:

1. Holde hele bygget åpent for publikum
2. Holde deler av bygget åpent for publikum

Alternativ 1: Hele bygget åpent.

Dette er mulig, men vil kreve omfattende bygningsmessige arbeider og oppbemanning som i realiteten gjør at dette alternativet vurderes som uaktuelt vurdert mot totaløkonomi og nødvendig planleggingsprosess frem mot fremtidig totalrehabilitering.

Alternativ 2: Delvis åpent bygg (0-2 etg., mindre grupper i øvrige deler av bygget).

Dette vil kreve:

- Bygningsmessige arbeider, ytterligere verdisikring og organisatoriske tiltak
- Noen verdisikringstiltak nødvendige uavhengig av publikum
- Vil også kreve betydelige ressurser, og utfordrende arbeidsforhold i forhold til sikring /tømming av bygget.

Begge alternativ må eventuelt prosjekteres nærmere og godkjennes av kulturmiljømyndighetene og uavhengig kontroll på brann. Kostnader og omfang er på nåværende tidspunkt usikre.

Det er estimert kostnader i størrelsesorden 30 MNOK dersom deler av bygget skal åpnes for publikum (Alternativ 2). Det arbeides nå med videre tiltak som uansett må iverksettes for å sikre samlinger og bygg.

I Masterplan for areal ligger HS10 inne som et prioritert tiltak for totalrehabilitering i 2030–2032.

HS10 må tømmes for samlinger og gjenstander sikres før totalrehabilitering kan starte. Bygningen har 2400 m²utstillingsareal fordelt over fire etasjer, med gjenstander i alle størrelser fra små glassperler til store albertavler. Middelalderssamlingen med kirkekunst må konserveres før en flytter gjenstandene, noe som ikke er realistisk å gjennomføre med åpent museum. Konservering og sikring av objekter er fra UM foreløpig estimert å ta ca. 4 år, men tidsbruken er avhengig av dimensjonering av kapasitet for konservering og sikring, og universitetsledelsen vil være i nærmere dialog med museet om muligheter for å redusere tidsbruk. Med bakgrunn i dette anbefaler en at HS10 ikke gjenåpner etter midlertid stenging, men at man arbeider med sikring og utflytting av objekter og planlegging av renovering av bygget.

En viktig forutsetning for en slik beslutning må være at formidling av kulturhistorie og museets unike kulturhistoriske samlinger kan ivaretas i andre bygg og arenaer, spesielt i Muséplassen 3.

Det må også startes et arbeid med å finne langsiktige løsninger for de ansatte som har hatt sin arbeidsplass som vakter i H10. De berørte ansatte har foreløpig fått andre midlertidige arbeidsoppgaver i påvente av en endelig avklaring. Med en beslutning om permanent stenging av bygget frem til totalrehabilitering, må det igangsettes en prosess i tråd med gjeldende lover og regler med mål om å finne andre permanente oppgaver ved Universitetsmuseet, eventuelt ved andre avdelinger på UiB.

Universitetsledelsen har drøftet saken i Forhandlingsutvalget og Universitetsmuseet har informert i Informasjons- og drøftingsutvalget og hatt møter med de ansatte i forbindelse med stengingen. Styret ved Universitetsmuseet behandlet saken i møtet 24.01.2023 og gjorde følgende vedtak:

Styret ved museet ser alvorlig på at hovedarenaen for formidling av kulturhistorie på Vestlandet stenges over en lengre periode. Slik situasjonen nå er blitt vil styret likevel slutte seg til Museumsdirektørens anbefaling om at HS10 holdes stengt frem til totalrehabilitering har funnet sted og nye utstillinger kan åpnes. Styret ber om å bli forelagt plan for prosessen rundt rehabilitering av HS10 og en plan for hvordan sikring og formidling av de kulturhistoriske samlingene skal foregå frem til gjenåpning.

Oppfølging

Universitetsdirektøren vil komme tilbake til styret med plan for rehabilitering og oppgradering av HS10 i tråd med revidert Masterplan for areal og plan for hvordan formidling av de kulturhistoriske samlingene skal foregå frem til gjenåpning av et rehabilitert HS10.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Det har vært gjort grundige utredninger og faglige vurderinger av situasjonen for de kulturhistoriske samlingene i Haakon Shetelig plass 10. Universitetsledelsen har på grunnlag av samstemte råd fra UM og EIA konkludert med at det ikke er hensiktsmessig å åpne bygget igjen nå. Dette fordi engangsinvesteringer for bygget ikke vil ha varig verdi med hensyn til totalrehabilitering og fordi bygget uansett må stenges for konservering av gjenstander før totalrehabilitering er mulig.

Universitetsdirektøren vurderer derfor utfra faglige, sikkerhetsmessige og økonomiske hensyn at det er riktig å stenge bygget nå. Samtidig vil en stenging gjøre det mulig å øke tempoet på arbeidet med å få til en totalrehabilitering av bygget.

Museumsvirksomheten, med forvaltning av samlinger og formidling, er en viktig del av universitetets samfunnsoppdrag. UiB har et særskilt ansvar for å formidle og tilgjengeliggjøre Vestlandets kulturhistoriske samlinger og gjenstander til samfunnet og nye generasjoner. Det er derfor svært beklagelig at UiB nå må gå til det drastiske skrittet å stenge bygget for de kulturhistoriske samlingene. Disse samlingene er unike og det er svært viktig at en stenging ikke gjør at samlingene i en lengre periode er utilgjengelig for publikum. Universitetsledelsen og Universitetsmuseet vil derfor samarbeide om en plan for hvordan disse samlingene kan formidles i alternative lokaler i påvente av et rehabilitert bygg.

24.01.2023/Kjartan Nasset/Wenche Førre